

Fractieoverleg (Het Debat en Het Besluit) GHG

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2022-0007875

Vergadering van 7 april 2022

Gemeente Hardinxveld-

Giessendam - Hardinxveld-

Giessendam

Auteur: Matthijs van den Bos

m.vanden.bos@hardinxveld-

giessendam.nl

Groenbeleidsplan 2022-2032

Voorgesteld besluit

1. Het Groenbeleidsplan 2022 – 2032 vast te stellen.
2. De (beeld)kwaliteit in balans te brengen met de beschikbare middelen zoals omschreven in: kwaliteit centrum op niveau A (intensief), werken en buitengebieden op C (extensief) en overige terreinen op niveau B (basis).
3. Voor het opstellen van plannen van aanpak voor een groenblauwe kwaliteitsimpuls en het inrichten van natuurvriendelijke oevers eenmalig € 30.000,- (excl. BTW) beschikbaar te stellen.
4. Om de biodiversiteit te verhogen en bomen te kunnen aanplanten het uitvoeringsbudget van het groenbeleidsplan met € 25.000,- (excl. BTW) te verhogen.

Inhoud

Inleiding

Het Groenbeleidsplan 2007 van gemeente Hardinxveld-Giessendam vraagt om een actualisatie en het grootste deel van de gestelde doelen zijn behaald. Diverse nieuwe ontwikkelingen vragen een nieuwe aanpak, waaronder nieuwe wetgeving. Actuele thema's als klimaatadaptatie, biodiversiteit en burgerparticipatie vragen een steeds belangrijker rol in de openbare ruimte. Inzicht in de functies van groen en de daarbij passende kwaliteiten van het groen zijn toegenomen. Er worden nieuwe functies aan groen toegekend zoals waterberging en klimaatadaptatie. Hier geven we vorm aan met het nieuwe groenbeleid voor de komende tien jaar.

De gemeente kiest met het groenbeleid voor een andere koers, die beter aansluit op de huidige realiteit. Het voorgaande beleidsplan ging uit van integraal beheer en sober groen. Op basis van de beleidsbeslissingen die de laatste jaren genomen zijn, wordt in dit plan gekozen voor duurzaam en aantrekkelijk groen. Duurzaam en aantrekkelijk groen houdt in dat we inzetten op een aangenaam ogende en duurzame groenstructuur (hoofdgroen, wijkgroen en buurtgroen), die zijn vele functies, waaronder het verhogen van het aantal planten- en diersoorten (biodiversiteit) en het verzachten van klimaat effecten (klimaat-adaptatie), zo optimaal mogelijk vervult. Door de bestaande structuren te beschermen en te versterken met de kennis van nu, ontstaat een steeds duurzamer en uitgebalanceerd groenbeleid, waarin de natuur wordt versterkt, groenzones behouden blijven en er ruimte is voor nieuwe ontwikkelingen. Dit betekent dat het groen, waar mogelijk, er natuurlijker en gevarieerder zal uitzien en dat het bomenbestand zo opgebouwd en beheerd wordt, waardoor bomen tot volwassen exemplaren kunnen uitgroeien.

Als gemeente dragen we zorg voor een schone, hele en veilige leefomgeving. Voor het groen hanteren we het CROW beeldkwaliteitsniveau B, en dat houdt in 'Voldoende'. In de Parken is het onderhoudsniveau voor bosplantsoen en gras- en kruidachtigen op een lager beeldkwaliteitsniveau, namelijk C. Dit om de natuur/ecologie meer ruimte te geven. In de gebieden Wonen in ontwikkeling en Werken hanteren we onderhoudsniveau C.

Samen met de bewoners en bedrijven van Hardinxveld-Giessendam onderhouden en richten we de leefomgeving in. Dit levert niet alleen een gevarieerd beeld op in de openbare ruimte, maar zorgt ook voor actieve en betrokken bewoners. Wij vinden het belangrijk dat bewoners actief bij dragen aan de inrichting van hun dorp. Er worden allerlei mogelijkheden geboden om bij te dragen aan het verbeteren van de openbare ruimte en leefbaarheid in de gemeente Hardinxveld-Giessendam.

We hebben een benchmark uitgevoerd om te bepalen hoe groen de gemeente is, in vergelijking met omliggende gemeentes. We geven inzicht in de spreiding van het groen in de gemeente en over de wijken. Vanuit dit uitgangspunt komen we tot een minimale groennorm voor nieuwbouwwijken.

Voor de aanpak is vanuit de gemeente een ambtelijke werkgroep ingericht. Om de bewoners naar hun mening over het groen te bevragen is een enquête gehouden, waarbij inwoners aan konden geven verder mee te willen praten. Met verschillende bewoners zijn gesprekken gehouden en enkele hebben zitting genomen in een klankbordgroep en hebben meegedacht over de invulling van het groenbeleid. Er zijn verschillende bijeenkomsten georganiseerd, met actieve participatie van de deelnemers. Deze groepen bestonden bijvoorbeeld uit inwoners en belangenorganisaties, zoals de Natuur- en Vogelwacht, Stichting Dorpsbehoud, Bewonerscommissie Apollostraat en de Buurt Bestuurt. Het participatieproces heeft waardevolle suggesties en ideeën opgeleverd.

Beoogd effect

Als het beleidsplan is vastgesteld, zijn belangrijke aspecten uit overkoepelend beleid, zoals ruimtelijk beleid, ambities op het gebied van klimaatbestendigheid, praktisch vertaald naar acties in het groen. Daarmee wordt het mogelijk om deze beleidsaspecten via het groen tot uitvoering te brengen. Het nieuwe groenbeleidsplan houdt de bestaande groenstructuren in stand en zorgt ervoor dat deze structuren beter ingezet worden om diverse beleidsdoelen, zoals versterking van de biodiversiteit en klimaatadaptatie, te realiseren. Al met al leidt dat tot een groener en natuurlijker ogend Hardinxveld-Giessendam.

Argumenten

1.1 Met het vaststellen van het beleidsplan wordt invulling gegeven aan de behoefte om het groenbeleidsplan van 2007 te actualiseren.

We leven in een heel andere tijd dan 2007. Thema's zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit en participatie vragen nu de aandacht. Met het vaststellen van het plan actualiseren we het bestaande beleid naar de thema's die nu de aandacht vragen.

1.2 Met het vaststellen van het beleidsplan geven we invulling aan de doelstellingen die zijn geformuleerd in het Coalitieakkoord.

Zo wil het college de leefbaarheid van de wijken vergroten en de kwaliteit van het onderhoud aan het groen verhogen. Ook geeft het plan invulling aan de initiatieven om zelf delen van de openbare ruimte te onderhouden.

1.3 Actualisatie van het groenbeleid is nodig om groen in te zetten voor klimaatadaptatie.

Volgens de Lokale duurzaamheidsagenda 2021 zet Hardinxveld-Giessendam in op een klimaatbestendig en water robuust dorp, zodat het ook in de toekomst fijn wonen, werken en recreëren blijft. Dit beleidsplan geeft aan hoe het groen in Hardinxveld-Giessendam kan bijdragen aan die klimaatbestendigheid en waterrobuustheid middels het verzachten van de effecten van wateroverlast, hitte en droogte.

1.4 De instandhouding en versterking van biodiversiteit krijgt met het nieuwe beleid een meer gestructureerde vorm.

Het groenbeleidsplan 2007 zette al in op herstel en versterking van de biodiversiteit. Met dit nieuwe beleid wordt er planmatiger aan de biodiversiteit gewerkt, op basis van kennis van de aanwezige flora en fauna. Het beleid is (mede) gericht op realisatie en instandhouding van ecologische verbindingzones. Het diversiteitsbeleid is ook gericht op beheersing van plantenziekten en – plagen zoals eikenprocessierups en kastanjebloedingsziekte.

1.5 Met het beleidsplan werken we aan een duurzaam bomenbestand.

Het nieuwe beleid voorziet een betere inpassing van bomen in de openbare ruimte met een doordachte en kwalitatief betere aanplant van bomen, zodat de groeiplaats van een nieuw aan te planten boom vele tientallen jaren geschikt blijft. Hierbij rekening houdend met inheemse boomsoortkeuze en ontwikkeling op het gebied van bodemdaling.

1.6 Dit nieuwe beleid speelt in op de woningbouwopgave die Hardinxveld-Giessendam heeft.

De woningbouwopgave die Hardinxveld-Giessendam heeft zal naar verwachting leiden tot hogere druk op het groen door zowel inbreiding (verdichting) als uitbreiding van de bebouwde kom. In het beleidsplan staan richtlijnen voor het omgaan met groen in de voorbereiding van die plannen, zowel bij inbreiding als bij uitbreiding.

1.7 Het beleid speelt in op de invoering van de Omgevingswet.

Volgens de huidige inzichten wordt in 2022 de Omgevingswet van kracht. Dit groenbeleidsplan voldoet aan de participatie-eisen die de Omgevingswet stelt.

1.8 Met dit beleid gaat de gemeente bij het groenbeheer meer klimaat-adaptief werken.

Hardinxveld-Giessendam wil volgens de Lokale Duurzaamheidsagenda 2021 slim omgaan met energie, water, grondstoffen en voedsel. Met dit beleidsplan wordt een beleid ingezet waarbij de gemeente streeft naar klimaat-adaptief werken, o.a. met groenafval en ander materialen in het openbare gebied.

1.9 Het nieuwe beleid is gericht op inwonerparticipatie in het groen.

Het nieuwe groenbeleid is tot stand gekomen met inbreng van vele inwoners en is ook zelf gericht op deelname van inwoners in het groenbeheer. Het groen blijft van de hele bevolking.

2.1 Met het vaststellen van het beleidsplan beheren we de openbare ruimte op het bestuurlijk vastgestelde beheerniveau.

Er wordt beheer aan de groenvoorziening uitgevoerd op 3 niveaus die gekoppeld zijn aan de verschillende beheergebieden zoals woonwijken en parken. Het centrum zal onderhouden worden op A-niveau, de en de buitengebieden en werken (bedrijventerreinen) onderhouden op C-niveau en de overige gebieden op B-niveau.

2.2 Het onderhouden van de groenvoorziening op de aangegeven beheerniveaus kan budgetneutraal worden uitgevoerd.

Doorrekening van de arealen met de aangegeven beheerniveaus geeft aan dat er geen verhoging van de budgetten nodig is van het beheer van de groenvoorziening. De ambitie kan budgetneutraal worden uitgevoerd.

3.1 Om vervolg te geven aan het plan om de groenblauwe kwaliteitsimpuls en het inrichten van natuurvriendelijke oevers vorm te geven worden eenmalig middelen gevraagd om te bepalen op welke wijze invulling kan worden geven aan deze ambities.

Voor beide onderzoeken is een eenmalige investering van in totaal € 30.000 (excl. BTW) benodigd. Beide plannen worden in 2023 aan de gemeenteraad aangeboden.

4.1 Het huidige uitvoeringsbudget voor het groenbeleidsplan zal opgehoogd moeten worden om invulling te geven aan de ambities die genoemd staan onder biodiversiteit en het aanplanten van bomen.

Het huidige uitvoeringsbudget van het groenbeleidsplan is € 36.000,- (excl. BTW). Om bomen te kunnen aanplanten en vervangen en invulling te geven aan de verhoging van de biodiversiteit door het

omvormen van gazons naar bloemrijke bermen, het aanleggen van meer kleur en fleur en het aanplanten van bloembollen wordt een investering gevraagd van jaarlijks € 61.000,-- (excl. BTW). Dit houdt in een verhoging van het uitvoeringsbudget voor de uitvoering van het groenbeleid van € 25.000,-- (excl. BTW).

4.2 De doelen die genoemd staan onder biodiversiteit hebben ook een positieve uitstraling op het gebied van een aantrekkelijk dorp.

Het toevoegen van kleur en fleur zorgt naast een impuls voor de biodiversiteit ook voor een hogere belevingswaarde van het openbaar groen.

5.1 Om invulling te geven aan deze ambitie wordt een nadere doordenking gevraagd om te bepalen op welke plek we de groenblauwe kwaliteitsimpuls kunnen realiseren.

Deze impuls gaat in op het versterken en uitbreiden van boomstructuren en de omvormen van verharding naar groen. Dit onderzoek willen we in 2023 aan de gemeenteraad aanbieden.

6.1 Om invulling te geven aan deze ambitie wordt een nadere doordenking gevraagd om te bepalen op welke plek en op welke wijze we inrichting van de oevers natuurvriendelijk kunnen maken.

Het natuurvriendelijk maken van de oevers kan op verschillende manieren worden uitgevoerd. Met het opstellen van het plan worden de locaties in beeld gebracht en op welke wijze omvorming kan plaatsvinden. Dit onderzoek willen we in 2023 aan de gemeenteraad aanbieden.

Kanttekeningen

1.1 Soms onzekerheid om doel te realiseren door afhankelijkheid van particulieren.

Bij de uitvoering van het groenbeleid kan de afhankelijkheid van particulieren soms een risico vormen. In het groenbeleidsplan staan ook beleidsdoelen op particuliere gronden. In veel gevallen moeten die doelen gerealiseerd worden via de weg van voorlichting, overleg en samenwerking. De uitkomst is dan van tevoren niet zeker.

1.2 Het plan kan op termijn een update behoeven.

Dit plan is opgesteld op basis van de kennis en de regelgeving van nu. Het plan realiseert een deel van de ruimtelijke en zelfs een belangrijk deel van de duurzaamheids- en klimaatdoelstellingen. Als die doelstellingen gewijzigd of aangescherpt worden, dan kunnen ook de eisen aan het groenbeleid veranderen, waarmee op een gegeven moment behoefte ontstaat aan een nieuw beleidsplan.

1.3 Invulling wensen en doelen die worden genoemd afhankelijk van aanvullende budgetten.

Om extra invulling te geven aan de wensen, doelstellingen die we niet kunnen realiseren binnen het bestaande uitvoeringsbudget van het groenbeleidsplan komen we met aanvullende voorstellen naar de gemeenteraad. Met hierin keuzevoorstellen en welke zij wil financieren, zoals het klimaat-adaptief maken van de buiten ruimte. Indien er geen aanvullende budgetten door de gemeenteraad worden toegekend zal dit gevolgen hebben voor de ambities vanuit het groenbeleidsplan.

Financiële informatie

Voor een deel van de voorstellen kunnen we de afgesproken of wenselijke kwaliteit realiseren zonder dat er extra budget nodig is (zoals het vaststellen van de beeldkwaliteit). Die zijn dus budgetneutraal. Andere voorstellen hebben voornamelijk een effect op de kwaliteit door een andere werkwijze en hebben geen directe budgetgevolgen, maar wel gevolgen voor inzet in capaciteit van de medewerkers. Bijvoorbeeld het vergroten van de participatie en de inzet van sponsoring door initiatiefnemers in de openbare ruimte. Tevens zijn er voorstellen waarvan de financiële gevolgen nog niet duidelijk zijn, zoals areaaluitbreidingen. Voor de nadere onderzoeken en de ambities onder biodiversiteit zijn deze wel te benoemen:

- Voor het uitvoeren van nadere onderzoeken voor de groenblauwe impuls (versterken en uitbreiden van boomstructuren en het omvormen van grijs naar groen) en het opstellen van een plan voor het realiseren van natuurvriendelijke oevers wordt eenmalig een investering gevraagd van € 30.000,-- (excl. BTW)
- Om invulling te geven aan de ambities zoals genoemd onder het verhogen van de biodiversiteit en het aanplanten van bomen (het huidige uitvoeringsbudget voor het groenbeleidsplan is € 36.000,-- (excl. BTW) per jaar) vragen we een structurele ophoging van

€ 25.000,-- (excl. BTW) per jaar. Dit heeft tevens een groot effect op de belevingswaarde van de openbare ruimte.

De dekking van de kosten voor het opstellen van de plannen (eenmalige investering) worden gedekt uit de reserve budgetoverheveling. Deze middelen worden namelijk ten gunste gebracht van 2022, waarmee dekking is gerealiseerd voor de incidentele lasten.

Daaraan is, bij de vaststelling van de nota Reserves en Voorzieningen in december 2021, het saldo van de opgeheven reserve groen toegevoegd.

De gevraagde structurele middelen zullen voor 2022 in de voorjaarsnota worden bijgeraamd en voor 2023 en volgende jaren worden verwerkt in de perspectiefnota.

Communicatie

Na vaststelling van het besluit door het college zal het bericht onder 'Uit het gemeentehuis' worden gepubliceerd op de website van de gemeente.

Vervolg

Dit groenbeleidsplan wordt verder uitgewerkt in een jaarlijks op te stellen uitvoeringsplan dat jaarlijks door het college wordt vastgesteld. De uitvoeringsplannen delen we jaarlijks ter informatie met de gemeenteraad.

Met de uitwerking van de beslispunten komen we later terug bij de raad met hierin keuzevoorstellen en de bijbehorende vraag naar extra benodigde financiële middelen.

Openbaar

Ja

Bijlagen

1. groenbeleidsplan 2022-2032, versie 18 januari 2022.pdf
2. Hardinxveld-Giessendam presentatie Groenbeleidsplan 10 februari 2022
3. AANGENOMEN - Amendement Groenbeleidsplan
4. Hardinxveld-Giessendam Groenbeleidsplan 2022-2032 v8 Definitief 28042022